gemeente Winterswijk

B&W-nota

programma : 4 - Bestuurlijk Winterswijk
werkdoel : 1512 - Verantwoording dividend etc.

onderwerp : Verzoek Alliander NV tot versterking kapitaalstructuur

advies :

1. Het voorgenomen besluit te nemen:
   a. een reverse converteerbare hybride obligatielening aan Alliander te verstrekken voor een bedrag in de range van € 1.916.430 (pro-rata) tot € 2.395.538 (25% pro-rata);
   b. ter dekking van de storting een bedrag in de range van €1.916.430 (pro-rata) tot € 2.395.538 (25% pro-rata) beschikbaar te stellen uit de liquide middelen.
2. De raad voor te stellen:
   a. kennis te nemen van het verzoek van Alliander N.V. tot versterking van de kapitaalstructuur middels het uitgeven van een reverse converteerbare hybride obligatielening;
   b. geen wensen en bedenkingen te uiten over het voorgenomen besluit van het college.

besluit : - zie pagina 3

behandeld door: J. ten Pas **team:** Financieel beheer **collegiaal overleg gepleegd met:** P. Visser, J. Westerdiep, L. Markslag, B. Freriks **van team:** Control en Financieel beleid, Omgeving, Juridisch Control en Advies **manager:** L. v.d. Berg	**openbaarheid:** ☐ niet openbaar ☐ openbaar (met uitgestelde publicatie) X openbaar (directe publicatie) **kritische termijn voor besluitvorming:** ☐ nee X ja, vanwege: uiterlijk 15 oktober 2021 Alliander informeren over het voornemen van de deelname en uiterlijk 1 december 2021 definitieve besluit.
financiële consequenties: ☐ Nee ☐ Ja, gedekt in de begroting ☐ Ja, niet gedekt in de begroting, dekking via: X Ja, anders: zie financiële paragraaf	**portefeuillehouder:** I.T.F. klein Gunnewiek
is / wordt opgenomen op de termijnagenda? X Nee ☐ Ja, jaar: ___ kwartaal: ___ ☐ Ja, kwartaal nog niet bepaald	**naar gemeenteraad:** ☐ nee ☐ ja, ter informatie X ja, ter besluitvorming (via raadscommissie)
aanvrager is op grond van artikel 4:7 van de Algemene wet bestuursrecht geïnformeerd over het (gedeeltelijk) negatieve advies: Niet van toepassing	**communicatie via:** ☐ persbericht ☐ anders, nl. ___ X n.v.t.
de geadresseerde en evt. andere belanghebbenden die naar verwachting bedenkingen hebben tegen het advies zijn op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht gehoord: Niet van toepassing	

bijlagen:

1. Brief van Alliander met het verzoek tot vestrekking van de kapitaalstructuur, d.d. 31 mei 2021
2. Statenbrief, d.d. 14 juli 2021
3. Raadsvoorstel
4. Conceptraadsbesluit

gemeente Winterswijk

Besluit

onderwerp: Verzoek Alliander NV tot versterking kapitaalstructuur

behandeld door: J. ten Pas

datum besluit door college B&W: 24 augustus 2021

besluit:

1. Het voorgenomen besluit genomen:
   a. een reverse converteerbare hybride obligatielening aan Alliander te verstrekken voor een bedrag in de range van € 1.916.430 (pro-rata) tot € 2.395.538 (25% pro-rata);
   b. ter dekking van de storting een bedrag in de range van €1.916.430 (pro-rata) tot € 2.395.538 (25% pro-rata) beschikbaar te stellen uit de liquide middelen.
2. De raad voorstellen:
   a. kennis te nemen van het verzoek van Alliander N.V. tot versterking van de kapitaalstructuur middels het uitgeven van een reverse converteerbare hybride obligatielening;
   b. geen wensen en bedenkingen te uiten over het voorgenomen besluit van het college.

overwegingen college indien besluit afwijkend is van het ambtelijk advies:

paraaf secretaris:	

B&W-nota

inleiding:
Aanleiding:
Op 31 mei 2021 heeft Alliander haar aandeelhouders verzocht om via een reverse converteerbare hybride obligatielening haar kapitaalstructuur te versterken. Voor Winterswijk betekent dit naar rato van het aandelenbezit een investering van € 1.916.430. Daarnaast vraagt Alliander om 25% boven het pro-rata deel te nemen. Hier wordt alleen gebruik van gemaakt wanneer niet alle aandeelhouders bereid zijn pro-rata deel te nemen. Zie ook de bijgevoegde brief van Alliander, d.d. 31 mei 2021.

Energieneutraal:
De Gemeente Winterswijk wil in 2030 energieneutraal zijn. Om dit te kunnen realiseren zetten we vol in op het besparen van energie en gaan we de energie die we nog nodig hebben duurzaam opwekken.

Door het ontbreken van andere duurzame alternatieven zijn we in de Achterhoek sterk afhankelijk van de energie die we uit zon en wind halen. De energie opgewekt door zon en wind is in de vorm van elektriciteit. Al deze elektrische energie gaan we voor een belangrijk deel aan het elektriciteitsnetwerk leveren wanneer onze zonnepanelen elektriciteit produceren. En onttrekken wanneer we deze elektriciteit nodig hebben.
Het netinfrastructuur is echter niet ontworpen om zo veel elektriciteit (all electric) aan te kunnen. We lopen nu al tegen de grenzen van het netcapaciteit aan.

Hoewel het onderstation (zeker na de uitbreiding in 2024/2025) nog ruimte heeft voor meer elektriciteit zien we dat het overige netwerk (middenspanningsnet en laagspanningsnet) op veel plaatsen vol zit. Netbeheerder Alliander geeft aan dat de capaciteit van het elektriciteitsnet in 2030 op een groot aantal plekken moet zijn verdubbeld. Om dit te realiseren moet de komende 10 jaar evenveel werk worden verzet als in de afgelopen 40 jaar en moet het investeringsniveau worden verdubbeld ten opzichte van de afgelopen jaren.

advies:
1. Het voorgenomen besluit te nemen
   a. een reverse converteerbare hybride obligatielening aan Alliander te verstrekken voor een bedrag in de range van € 1.916.430 (pro-rata) tot € 2.395.538 (25% pro-rata);
   b. ter dekking van de storting een bedrag in de range van €1.916.430 (pro-rata) tot € 2.395.538 (25% pro-rata) beschikbaar te stellen uit de liquide middelen.
2. De raad voor te stellen:
   a. kennis te nemen van het verzoek van Alliander N.V. tot versterking van de kapitaalstructuur middels het uitgeven van een reverse converteerbare hybride obligatielening;
   b. geen wensen en bedenkingen te uiten over het voorgenomen besluit van het college.

argumenten/onderbouwing:

Netbeheerder Alliander ziet zichzelf als multifunctioneel verbinder van vraag, aanbod en opslag.
De afspraken uit het Klimaatakkoord betekenen een enorme verandering zo ook voor het elektriciteitsnet. Het elektriciteitsnet is ooit aangelegd om te voorzien in transport van energie van de centrale naar de klant. In 2030 ziet Alliander zichzelf als de multifunctionele verbinder van vraag, aanbod en opslag. Dit is nodig om te kunnen voldoen aan de gevraagde snelheid van de energietransitie. Om dat mogelijk te maken moet het elektriciteitsnet drastisch worden uitgebreid, aldus Alliander. In feite moet Alliander, zoals ze zeggen, het hele energiesysteem herontwerpen.

Verdubbelen van het elektriciteitsnet in 2030:
Netbeheerder Alliander geeft aan dat de capaciteit van het elektriciteitsnet in 2030 op een groot aantal plekken moet zijn verdubbeld. Om dit te kunnen moet de komende 10 jaar evenveel werk worden verzet als in de afgelopen 40 jaar en moet het investeringsniveau worden verdubbeld ten opzichte van de afgelopen jaren.

Financiering van de energietransitie:
De aanpassingen van het energiesysteem vergt grootschalige investeringen in de netten en Alliander verwacht dat de totale investeringen op korte termijn oplopen tot ongeveer € 1,2 miljard per jaar. Dat is meer dan een verdubbeling ten opzichte van de afgelopen jaren. Door de combinatie van sterk toenemende investeringen, lange terugverdientijden (+/- 40 jaar) en lage rendementen, neemt de financieringsbehoefte van Alliander sterk toe. De investeringen worden voornamelijk gefinancierd met behulp van vreemd vermogen, waar ook voldoende eigen vermogen tegenover moet staan.

Om de benodigde investeringen te kunnen financieren, werkt Alliander parallel aan een drietal sporen:

- *Wendbare, slagvaardige en kostenefficiënte organisatie:* in 2018 is Alliander een kostenbesparingsprogramma gestart om zowel kosten van de organisatie te verlagen als de productiviteit te verhogen. Fundament onder het programma is de continue aandacht voor het verhogen van het kostenbewustzijn in de gehele organisatie en het kritisch afwegen welke activiteiten echt nodig zijn om het werk, met behoud van veiligheid en kwaliteit, te kunnen uitvoeren. Daarnaast richt het programma zich op het vereenvoudigen en verbeteren van de processen, onder andere door activiteiten te standaardiseren en te digitaliseren.
- *Verbeteren inkomstensystematiek:* er vinden momenteel gesprekken plaats tussen Alliander en Autoriteit Consument & Markt (ACM) om de inkomstensystematiek van netbeheerders beter toe te snijden op de uitdagingen van de energietransitie. Ook worden gesprekken gevoerd met ACM en de ministeries van Financiën en Economische Zaken en Klimaat (EZK) over mogelijke oplossingen voor het bredere financieringsprobleem in de sector.
- *Versterken eigen vermogen:* om de investeringen te doen en tegelijkertijd financieel solide te blijven, is volgens Alliander, aanvullend eigen vermogen nodig. Zonder additioneel eigen vermogen, neemt de kredietwaardigheid van Alliander af en zijn zij onvoldoende in staat om de investeringen te financieren tegen acceptabele rentekosten.

A-rating:
Alliander voldoet aan de A-rating: Een rating wordt versterkt door internationale rating-bureaus (zoals Moody's en S&P) en geeft aan hoe waarschijnlijk het is dat een bedrijf leningen terug kan betalen. Bij een A-rating zullen kredietverleners tegen gunstige voorwaarden geld ter beschikking te stellen, omdat de kans op rentebetaling en aflossing zeer groot is. Een A-rating is gewenst om goede toegang tot de kapitaalmarkt te houden en tegen acceptabele kosten geld te kunnen lenen. Ook gaat de ACM (Autoriteit Consument & Markt) er in de regulering vanuit dat regionale netbeheerders een A-rating hebben.

Verzoek Alliander tot versterking kapitaalstructuur:
De afgelopen maanden heeft Alliander samen met de leden van het Grootaandeelhoudersoverleg (vertegenwoordigers van de aandeelhouders) verkend op welke wijze de kapitaalstructuur kan worden versterkt. Op basis van deze gesprekken is Alliander voornemens om de kapitaalstructuur te versterken door uitgifte van een reverse converteerbare hybride obligatielening (looptijd 60 jaar) ter grootte van € 600 miljoen. Een dergelijke lening telt bij uitgifte al voor 50% mee als eigen vermogen en kan, wanneer nodig, te zijner tijd deels of geheel worden omgezet in aandelen. Op deze wijze kan de financiële soliditeit van Alliander worden geborgd en blijft het in staat om de komende jaren dividend aan de aandeelhouders uit te keren en kan Alliander de publieke taak als netbeheerder blijven realiseren.

Een reverse converteerbare hybride lening is aantrekkelijk voor aandeelhouders omdat het flexibiliteit biedt aan de aandeelhouders om onafhankelijk van elkaar te besluiten om te participeren. Met de beoogde lening blijft Alliander komende jaren in staat dividend uit te keren, ontvangen de aandeelhouders – zolang de lening uitstaat – daarnaast een marktconforme rentevergoeding en kan Alliander de investeringen in de

energietransitie continueren.

Concreet verzoek:
Het totaal benodigde bedrag van de reverse converteerbare hybride obligatielening bedraagt € 600 miljoen, met een minimale ondergrens van € 550 miljoen. Dit laatste betekent dat wanneer voor minder dan € 550 miljoen wordt ingeschreven, Alliander het recht heeft om van de voorgenomen lening af te zien. De kapitaalstructuur moeten dan op een andere manier worden versterkt, waarbij inhouding van dividend tot de mogelijkheden behoort. De hoogte van de obligatielening wordt in beginsel bepaald naar rato van het aandelenbezit, zodat bij een eventuele conversie van de lening naar aandelen geen wijziging in de aandelenverhouding optreedt.
Echter, om zeker te stellen dat het benodigde bedrag bijeengebracht wordt, wordt door Alliander gevraagd om aan te geven of de gemeente bereid is om meer dan pro-rato deel te nemen, bij voorkeur 25% boven het pro-rata aandeel. Hier wordt alleen gebruik van gemaakt wanneer niet alle aandeelhouders bereid zijn om pro-rata deel te nemen.
Winterswijk beschikt over 436.930 aandelen in Alliander NV. Dit is 0,319%. Het concrete verzoek betreft daarmee een bedrag van minimaal € 1.916.430 tot € 2.395.538, bij 25% boven pro-rata inschrijving.

Financieel voordeel:
Deelnemen in de obligatielening past in het duurzaamheidsonderdeel van de gemeente. Daarnaast levert deze deelname ook geld op. Dit heeft te maken met de rente op leningen en de vergoeding die Alliander betaalt voor de obligatielening (zie ook financiële paragraaf incl. financiële risico's**)**

Investeringen – Winterswijk/Maatschappelijk rendement:
Als gemeente Winterswijk kunnen wij geen invloed uitoefenen op de investeringen die Alliander gaat doen. Ze hebben in de documentatie wel aangegeven wat ze ongeveer van plan zijn voor Gelderland.
Alliander heeft toegezegd dat ze een verduidelijking gaan geven voor de Achterhoek. Wel krijgen de investeerders separaat inzicht over wat er met dit geld gebeurt.
Bij het maatschappelijk perspectief gaat het erom dat met het verstrekken van de lening direct en indirect wordt bijgedragen aan de energietransitie. Direct omdat de ingezette middel aangewend worden door Alliander voor de grootschalige investeringen die Alliander moet doen in haar netten als gevolg van de transitie. Indirect maatschappelijk effect omdat hiermee het belang van de energietransitie worden onderschreven.

Provincie:
De Provincie heeft in de Statenbrief aangegeven deel te willen nemen in deze obligatielening. In deze Statenbrief wordt de aanvraag van Alliander uitgebreid besproken. Door de Provincie wordt ook positief geadviseerd. Zelf (45% aandeelhouder) gaan ze ook deelnemen.
Voor uw informatie hebben wij deze brief bijgevoegd.

---

betrokkenenparagraaf:
Niet van toepassing.

---

advisering externe adviesorganen/belangenorganisaties:
Niet van toepassing.

---

scenario's (indien gewenst/mogelijk):

Wat als een aandeelhouder niet wil instappen:
Niet-deelname heeft op termijn consequenties voor het aandeel in het uit te keren dividend en het stemrecht. Als een aandeelhouder besluit niet te participeren, krijgen de andere aandeelhouders de kans om boven pro-

rata deel te nemen aan de beoogde lening.
Als minimale ondergrens wordt een bedrag van € 550 miljoen gehanteerd. Wanneer er in totaal voor minder dan € 550 miljoen wordt ingeschreven, heeft Alliander het recht om van de voorgenomen lening af te zien.
De kapitaalstructuur moet dan op een andere manier worden versterkt, waarbij inhouding van dividend voor de hand ligt. Alliander moet dan naar de kapitaalmarkt en een hogere rente betalen. Het bedrijfsresultaat wordt dan lager met als gevolg minder dividend.

---

financiële paragraaf incl. financiële risico's:
Voor het deelnemen in deze obligatielening zal de gemeente een geldlening moeten afsluiten. Hierover is rente verschuldigd.
Echter, door het deelnemen, ontvangen wij van Alliander ook een vergoeding. Het rendement op deze obligatielening zal ongeveer 2% zijn.
Als de gemeente, bij de Bank van Nederlandse Gemeenten, een langlopende lineaire geldlening van 30 jaar voor € 2 miljoen vastzet, is de te betalen rente slechts 0,5% (d.d. 30-7-2021).
De opbrengst van deze leningen zal dan ongeveer 1,5% zijn; dit is € 30.000 per jaar.

(Er zal nu niet direct een geldlening worden aangevraagd bij de Bank van Nederlandse gemeenten, maar de financiering zal mee worden genomen in de totale herstructurering van de leningenportefeuille).

---

overige risico's:
De risico's inzake de lening zijn beperkt. Alliander is een financieel solide bedrijf. Dat blijkt ook uit de waardering van kredietbeoordelaars die Alliander beoordelen met A-rating. Daarnaast opereert Alliander in een gereguleerde markt waardoor Alliander een gegarandeerde afname heeft en binnen de kaders van de toezichthouder ACM ook een mate van winst ("redelijke vergoeding") mag maken.

---

aspecten duurzaamheid:

Achtergrond van het verzwaren van het netinfrastructuur:

Energieneutraal Winterswijk
De Gemeente Winterswijk wil in 2030 energieneutraal zijn. Om dit te kunnen realiseren zetten we vol in op het besparen van energie en gaan we energie die we nog nodig hebben duurzaam op te wekken.

Energieneutraal = All Electric:
Door het ontbreken van duurzame alternatieven zijn we in de Achterhoek sterk afhankelijk van de energie die we halen uit zon en wind. De energie opgewekt door zon en wind heeft is elektriciteit. Om energieneutraal te kunnen zijn zullen we ook de warmtevraag door elektrische energie moeten opwekken.

Netcapaciteit is te beperkt:
Al deze elektrisch energie gaan we voor een belangrijk deel aan het elektriciteitsnetwerk onttrekken en via onze zonnepanelen aan het net gaan leveren. Het netinfrastructuur is echter niet ontworpen om zo veel elektriciteit aan te kunnen. We lopen nu al tegen de grenzen van het netcapaciteit aan.
Hoewel het onderstation (zeker na de uitbreiding in 2024/2025) nog ruimte heeft voor meer elektriciteit zien we dat het overige netwerk (middenspanningsnet en laagspanningsnet) op veel plaatsen vol zit. De belangrijkste oorzaak is de sterke stijging van de pieken aan (terug) te leveren opgewekte zonne-energie aan het net. Ook zal het net geschikt moeten zijn om vraag, aanbod en opslag beter te managen. Om de energietransitie niet te vertragen moeten we iets doen.

Gevolgen beperkte netcapaciteit:
We zien dat vooral projecten voor zon op dak en kleine zonneparken tegen de beperkingen van de

netcapaciteit oplopen. Deze projecten moeten lang wachten om aangesloten te kunnen worden op het elektriciteitsnet. De wachttijd loopt op dit moment op tot wel 3 jaar. Dat is voor veel partijen erg lang. Ook zien we dat zonneprojecten op piekmomenten niet alle energie kwijt kunnen aan het net. Hoewel dit feitelijk niet tot grote verliezen leidt, stimuleert dit nieuwe initiatiefnemer niet om in zonne-energie te investeren.

Ontlasten van het netinfrastructuur:
De hoge belasting van het netwerk wordt in belangrijke mate veroorzaakt doordat op bepaalde momenten te veel energie wordt teruggeleverd aan het net. Bij zonne-energie is dat het moment waarop de zon het krachtigst is en de zonnestralen de zonnepanelen bereikt. Vaak is dat maar een paar dagen of paar weken in het jaar. Er zijn verschillende manieren om het netinfrastructuur te ontlasten, namelijk door:

1. op piekmomenten de teruglevering te blokkeren;
2. naast zonne-energie ook windenergie op te wekken;
3. Opgewekte (piek)elektriciteit op te slaan en bij een ontstaan te kort terug te leveren;
4. Vraag en aanbod dicht bij elkaar te organiseren;
5. Energieverbruik afstemmen op de het moment dat er een overschot is.

De maatrelen om het netinfrastructuur te ontlasten hebben relatief lage maatschappelijke kosten. Het blokkeren van de teruglevering is niet sympathiek, maar heeft maar een beperkt effect op de jaaropbrengst. De opslag van energie zal naar verwachting een verdienmodel (prijs op basis van vraag en aanbod) gaat worden. Een slimme maatregel is om de vraag en het aanbod dicht bij elkaar te organiseren en een goede timing van vraag en aanbod bijvoorbeeld door de accu van je auto te vullen of je wasmachine te laten draaien op het moment dat er een teveel aan stroom is. Stroom die je opslaat hoeft niet op het net.

Verzwaren van het netinfrastructuur:
Als het ontlasten van het elektriciteitsnet niet helemaal lukt of al we het niet willen, dan kunnen we het net gaan verzwaren. Dit verzwaren kost veel tijd en geld. De factor tijd wordt voor een belangrijk deel bepaald door het gebrek aan technisch personeel. De kosten zitten in het materieel en personeel. Er zijn verschillende strategieën om het net (laagspanningsnet en middenspanningsnet) te verzwaren denkbaar, de belangrijkste strategieën zijn:

1. Het gehele middenspanningsnet en laagspanningsnet verzwaren
2. De netcapaciteit te verzwaren nadat een initiatiefnemer dat wenst
3. De netcapaciteit te verzwaren door te kijken naar de verwachte vraag

De eerste strategische keuze is zeer kostbaar, met zeer hoge maatschappelijke kosten. De vraag is waar, welke verzwaring dan echt nodig is. Ook zal dit gezien de personele beperkingen niet snel te realiseren zijn.
De tweede keuze is zoals het nu gebeurd. De snelheid van de uitvoering wordt vooral begrenst door de beschikbaarheid van technisch personeel.
De derde keuze is interessant doordat op deze manier initiatiefnemers worden uitgenodigd om tijdig aan te geven waar de vraag is of gaat ontstaan. Ook kan op deze wijze vraag en aanbod van duurzame energie te koppelen.

---

vervolgprocedure en planning:
Data in het verdere besluitvormingsproces:

- Uiterlijk 15 oktober 2021 Alliander informeren over het voornemen.
- Uiterlijk 1 december 2021 definitieve besluit tot deelname in de obligatielening.
- 2 december 2021; op de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders, aangeven of de gemeente bereid is de Raad van bestuur aan te wijzen als bevoegd orgaan tot uitgifte aandelen en tot het beperken of uitsluiten van het voorkeursrecht van bestaande aandeelhouders bij de uitgifte van aandelen als gevolg van een mogelijke conversie van de obligatielening.
- 15 december 2021: uitgifte van de obligatielening.

---

relatie met andere besluitvorming/andere projecten:
Niet van toepassing

integriteitstoets:
Niet van toepassing

overige opmerkingen:
Niet van toepassing